

Pro spor není rozhodné, byla-li žalovaná firma vyrozuměna o žalobcově žádosti za přijetí do sanatoria, čili nic, byl-li zejména ředitel cukrovaru žalobcem upozorněn, že má podanou žádost o léčení v sanatoriu, a nezáleží ani na tom, co ředitel žalobci na to odpověděl. Doplnění řízení nařízené odvolacím soudem jest zbytečné a domnělý rozpor ve zjištěních prvního soudu, byla-li či nebyla-li žalovaná vyrozuměna o žalobcově žádosti za přijetí do sanatoria, se týká okolnosti pro spor bezvýznamné.

Čís. 11705.

Předpisem § 74 živn. řádu, jakož i předpisem § 1 čís. 97 prováděcího nařízení min. obchodu a min. vnitra ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák., bylo podnikatelům závodů, jichž provoz jest spojen se zvláštním nebezpečenstvím pro osoby v nich zaměstnané, přímo uloženo za povinnost, by z e s v é h o nejen opatřili, nýbrž i svým zaměstnancům skutečně poskytli prostředky pro první pomoc.

Poskytl-li podnikatel závodu podle své zákonné povinnosti svým dělníkům materiál pro první pomoc sám svým nákladem, nemůže se domáhati (podle § 1042 obč. zák.) na okresní nemocenské pojišťovně náhrady výloh.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, Rv I 382/31.)

Žalující firma domáhala se na žalované Okresní nemocenské pojišťovně náhrady výloh za obvazy a léčebné prostředky, jež poskytla v době od 1. ledna 1925 do 25. srpna 1928 svým dělníkům, pojištěným u žalované, v případech první pomoci ze svých závodních lékáreniček. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že v souzeném případě jde o první pomoc, která byla dělníkům žalující strany poskytována v jejím provozu od prvního ledna 1925 až do 25. srpna 1928 a že ve všech případech, které touto žalobou byly uplatňovány a v seznamu příloha B) byly uvedeny, tato pomoc byla poskytována, a žalobkyní tvrzený materiál i léky byly použity, a že za to skutečně žalující stranou zažalovaná částka byla vynaložena, posléze že do 14 dnů po úrazu periodicky žalované straně bylo podáno hlášení, jakož i že v části těchto případů po poskytnutí první pomoci bylo zapotřebí lékařského ošetřování, a předání do nemocnice, a že v seznamu B) jsou i případy, v nichž s úrazem byla spojena neschopnost ku práci, přesahující tři dni. Které případy patří do té či oné skupiny, nebylo zjištěno a nebylo žalující stranou vůbec tvrzeno. Odvolací soud má za to, že v souzeném případě rozhodnutí věci záleží jen na odvolacím důvodu právního posouzení věci. Žalobkyně odvolává se pro své stanovisko na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 1924 Rv II 419/24 čís. 4102 sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že nemocenská pokladna jest podle zákona povinna, nésti i náklady na tak zvanou první pomoc, avšak jen pod tou podmínkou, že jí byla nemoc včas hlášena. Tím jest ovšem uznána zásada, že i poskytování první pomoci spadá pod zákonné povinnosti nemocenské pokladny (nemocenské pojišťovny), a neshledává ani odvo-

laci soud důvodu, odchýliti se od tohoto právního názoru. Přes to však nepovažuje odvolací nárok žalobkyně za opodstatněný. Při rozhodnutí věci jest podle názoru odvolacího soudu vycházeti z toho, že žalobkyně uplatňuje nárok podle § 1042 obč. zák.; tento zákonný předpis však předpokládá, že někdo učinil náklad, ke kterému podle zákona sám nebyl povinen a k němuž jen žalovaná strana podle zákona byla by bývala povinna. Tohoto předpokladu tu však podle názoru odvolacího soudu není. Rozhodnutí věci závisí na tom, jaký význam má předpis § 74 živn. řádu v souvislosti s bodem 97 nař. ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák. Toto zákonné ustanovení ukládá majiteli živnosti povinnost, by na vlastní útraty zřídil všechna zdravotní opatření a zařízení a je také udržoval, která při provozu jeho živnosti se zřetelem ke stavu nebo ke způsobu provozovny k ochraně života a zdraví pomocných dělníků jsou nezbytně nutná. Citované nařízení stanoví dále, že materiál k první pomoci potřebný musí býti po ruce. Odvolací soud spatřuje v tom samostatnou povinnost podnikatele, která mu byla uložena a plyne ze zákona samého. Ochrana života a zdraví dělníka jest ve veřejném zájmu, takže stát nechává nastoupiti donucovací prostředky úřadů k zabezpečení těchto statků a vykonává tento veřejný zájem svými zařízeními, která tomuto účelu slouží, neodvisle od významu, který chráněný sám těmto statkům přikládá. Povinnost, by podnikatel zřídil a udržoval zařízení, jichž jest k ochraně života a zdraví pomocných dělníků zapotřebí, platí tudíž bezvýjimečně. Předpis § 74 živn. ř. jest absolutní povahy. Zvláštnost zákonodárství k ochraně dělníků spočívá v tom, že směřuje jen proti zaměstnavatelům. Nadpis § 74 »Péče o pomocné dělníky« rozšiřuje se v odstavci prvním na péči k ochraně života a zdraví pomocných dělníků. (Srovnej Dr. Emil Heller Kommentar zur Gewerbeordnung 1912, druhý svazek stránka 890 až 896). V ustanovení § 74 živn. řádu dochází výrazu zásada hmotného práva, že ten, kdo v provozu živnosti používá lidské práce, musí učiniti veškerá opatření, která k ochraně dělníka proti nebezpečím spojeným s touto prací pro život a bezpečnost dělníka jsou potřebná. (Srovnej Dr. Alois Heilinger, Österreichisches Gewerberecht, 3. vydání 1909 str. 435). Z povinnosti podnikatele, by tato zařízení také ze svého udržoval, jest podle názoru odvolacího soudu odvoditi, že tu jde o zákonný závazek, by podnikatel nesl a nahradil spotřebu tohoto materiálu na vlastní náklady. Je-li však tomu tak, schází podstatný předpoklad § 1042 obč. zák., pročez nebylo zapotřebí, naříditi doplnění řízení a již za tohoto stavu věci žalobní nárok není opodstatněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pro spor je rozhodnou otázka, zda žalobkyni přísluší podle § 1042 obč. zák. nárok na náhradu učiněných nákladů proti žalované okresní nemocenské pojišťovně. Nižší soudy odpověděly na tuto otázku záporně, a to právem. Jak vyložil již odvolací soud, jest podle § 74 živn. ř. (v doslovu zákona ze dne 21. dubna 1913 čís. 74 ř. z.) majitelům živností uloženo za povinnost, by svým nákladem učinili všechna zdravotní opatření a zřídili i udržovali všechna jinaká zařízení, kterých při

provozování živnosti vzhledem k její povaze nebo ke způsobu provozování místnosti je třeba na ochranu života a zdraví pomocných pracovníků. Pokud se týče t. zv. první pomoci, bylo v § 1 čis. 97 prováděcího nařízení ministerstva obchodu a ministerstva vnitra ze dne 23. listopadu 1905 čis. 176 ř. z. stanoveno, že v každém větším závodě i v každém závodě se zvláštním nebezpečím pro osoby v něm zaměstnané má býti po ruce materiál, kterého je třeba ku první pomoci (obvazovací materiál, prostředky krev stavící, prostředky občerstvující, desinfekční a pod., podle potřeby také dopravní prostředky), a že správci závodů a dozorčí zřízenci mají býti obeznámeni s jejich užíváním. Toto nařízení se vztahuje na živnostenské závody ve smyslu § 25 živn. ř., k nimž patří podle § 27 čis. 16 živn. ř. i sklárny, tedy podniky toho druhu, jako jest podnik žalující firmy. Že tu nejde jen o preventivní prostředky k zamezení úrazů, jak míní dovolatelka, nýbrž i o poskytnutí prostředků, když již k úrazu nebo k onemocnění došlo, plyne jasně z výpočtu materiálu potřebného pro první pomoc podle § 1 čis. 97 nařízení čis. 176/1905 ř. z. (obvazovací materiál, prostředky krev stavící, občerstvující, desinfekční a pod.), neboť prostředky tohoto druhu nejsou přece určeny k zamezení úrazů, nýbrž k léčení. Zmíněnými předpisy bylo tedy podnikatelům závodů, jichž provoz jest spojen se zvláštním nebezpečenstvím pro osoby v nich zaměstnané, uloženo přímo za povinnost, by ze svého nejen opatřili, nýbrž také svým zaměstnancům skutečně poskytlí prostředky potřebné pro první pomoc. Tuto povinnost měla i žalující firma jako majitelka skláren k dělníkům zaměstnaným v její sklářské huti. Poskytla-li jim, jak tvrdí v žalobě, v případech první pomoci obvazový materiál, vatu, gaze, náplast, karbol, jod, Hoffmanské kapky, mast, olej a octan hlinitý, byly to vesměs prostředky druhu naznačeného v § 1 čis. 97 nařízení čis. 176/1905 ř. zák., jež byla žalující firma povinna svým nákladem nejen opatřiti, nýbrž v případě potřeby také svým dělníkům poskytnouti. Okresní nemocenské pojišťovny jsou podle § 95 odst. I č. 1 zákona ze dne 9. října 1924 čis. 221 sb. z. a n. povinny poskytnouti pojištěncům zdarma také potřebná léčiva a jiné terapeutické pomůcky. I bývalé nemocenské pokladny byly podle dříve platných zákonů povinny nésti náklady t. zv. první pomoci, byla-li jim nemoc včas hlášena, jak bylo podrobně vyloženo v rozhodnutí čis. 4102 sb. n. s. Ale z toho ještě neplyne, že jest žalovaná okresní nemocenská pojišťovna povinna, by nahradila žalující firmě náklad na materiál použitý v jejím závodě pro první pomoc dělníkům. Z ustanovení § 1042 obč. zák. nelze tuto povinnost žalované vyvoditi. Jak bylo již vyloženo, jde tu o náklad, jež byla žalobkyně jako majitelka podniku povinna učiniti pro své zaměstnance na základě předpisů § 74 živn. ř. a § 1 čis. 97 nařízení čis. 176/1905 ř. z. sama ze svého. Ustanovení § 1042 obč. zák. však předpokládá, že náklad učinil ten, kdo k tomu podle práva nebyl povinen, že jej učinil za jiného a že se domáhá náhrady na tom, kdo měl podle práva náklad učiniti sám. V souzeném případě se má věc jinak, neboť žalující firma podle své zákonné povinnosti poskytla svým dělníkům potřebný materiál pro první pomoc sama svým nákladem. Dostála-li tedy žalující firma své povinnosti, splnila tím jen, co jí ukládal zákon, a nemůže podle § 1042 obč. zák. požadovati na žalované nemocenské pojišťovně náhradu výloh, jež byla povinna učiniti sama ze svého. Po-

kud dovolatelka odkazuje na ustanovení prvního odstavce § 141 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., o možnosti požadování úplaty za poskytnutí první pomoci na pojišťovně, přehlíží ustanovení druhého odstavce téhož paragrafu, výslovně zdůrazňující, že tímto zákonem není dotčena povinnost zaměstnavatele, stanovená právními předpisy vydanými v zájmu ochrany zaměstnanců, čímž jest rozuměti i předpisy § 74 živn. ř. a § 1 čís. 97 nařízení čís. 176/1905 ř. zák. Dodati jest, že v rozhodnutí čís. 4102 sb. n. s., na které se odvolává dovolatelka, nebyla vůbec řešena otázka, je-li podnikatel povinen opatřiti materiál zmíněný v bodě 97 nařízení čís. 176/1905 ř. z. na vlastní náklad a má-li pak právo postihu proti nemocenské pokladně, protože tehdy dovolacímu soudu stačila k rozhodnutí o odvolání již sama skutečnost, že nemoc nebyla závčas hlášena.

Čís. 11706.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

I když se průmyslový výrobek stane po uplynutí doby patentové neb vzorkové ochrany obecným statkem i co do technického základu i po případě co do formy, přiči se dobrým mravům soutěže, napodobuje-li výrobitel otrockým způsobem výrobek jiného výrobitele, by klamáním odběratelů nabyt hospodářské výhody na úkor soutěžitele.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, Rv I 387/31.)

Žalující říšskoněmecká firma podala na žalovaného tuzemce žalobu zdržovací a o náhradu škody podle zákona proti nekalé soutěži. Procesní soud první stolice žalobě částečně vyhověl a uznal v části žalobě vyhovující právem: I. Žalovaná strana jest povinna a) zdržeti se 1. výroby a rozšiřování bezpečnostních kadeřnických lamp, které jsou napodobeny bezpečnostním kadeřnickým lampám, vyráběným a do obchodu uváděným žalobkyní pod značkou »Quick« a »Quickextra« i pokud toto napodobení není k účelu použití technicky nutné, zejména tedy bezpečnostních kadeřnických lamp úpravy a vypravení jako v příl. E) a F), 2. rozšiřování bezpečnostních kadeřnických lamp jí vyráběných pod označením »Rix extra« a vůbec pod označením, které obsahuje slovo »extra«, b) 1. zničení bezpečnostní kadeřnické lampy, jež má ve svém držení a jež odporují rozsudečnému výroku pod I. a) 1. jakož i 2. odstraniti z bezpečnostních kadeřnických lamp a z jejich balení, jež má ve svém držení, označení »Rix-Extra«, c) zaplatiti žalobkyni 8.000 Kč spolu s 5% úroky od 3. července 1929. O d v o - l a c í s o u d nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a odvětil k odvolání žalovaného v d ů v o d e c h: Strany učinily nesporným, že žalující stranou vyráběné lampy nepoživají, až na vzor »Quick Extra«, ani v Německu ani v Československé republice ochrany ani patentní ani vzorkové, a tu lze ihned pojednati o výtce neúplnosti řízení, pokud se týče základu sporu. Strana žalovaná založila svou obranu a zakládá i výtku neúplnosti řízení v odvolání na tvrzení, že se nejen princip technického provedení, nýbrž i sama forma stala všeobecným majetkem, naproti čemuž tvrdí strana žalující, že ovšem po ztrátě patentní ochrany